

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie ze skargi S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w (...) z dnia 20 listopada 2013 r., sygn. akt I ACa (...)
wydanym w sprawie z powództwa W. P.
przeciwko S. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 lipca 2019 r.,
zażalenia strony pozwanej skarżącej S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w
S.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 3 stycznia 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

1) oddala zażalenie,

**2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400,- (pięć
tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 stycznia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił
skargę pozwanej S. sp. z o.o. z siedzibą w S. o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 20 listopada 2013 r.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu było stwierdzenie, że wskazane przez skarżącego okoliczności polegające na wydaniu w dniu 10 sierpnia 2018 r. przez Naczelny Sąd Administracyjny wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego, przesądzającego zasadność opodatkowania umowy sprzedaży podatkiem od towarów i usług, a tym samym odmiennej wykładni przepisów zastosowanych w sprawie prawomocnie zakończonej nie stanowią ustawowych przesłanek przewidzianych w art. 403 § 2 k.p.c., przez co skarga nie została oparta na ustawowych podstawach wznowienia.

Skarżąca wniosła zażalenie na postanowienie do Sądu Najwyższego. Wnosząc o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zarzuciła naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. w zw. z art. 4 i 5 ordynacji podatkowej w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 5 ust. 2, art. 7 ust. 1 oraz art. 19 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług poprzez przyjęcie, że okoliczność faktyczna powołana jako podstawa wznowienia powstała po uprawomocnieniu się wyroku w niniejszej sprawie, podczas gdy zobowiązanie podatkowe z tytułu VAT powstało w chwili dokonywania transakcji sprzedaży, a decyzje organów podatkowych i wyrok NSA w przedmiocie zobowiązania podatkowego mają charakter deklaracyjny, a nie prawokształtujący. Kolejny zarzut wskazuje na uchybienie art. 410 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie merytorycznej oceny skargi na etapie badania jej dopuszczalności, podczas gdy sąd powinien ograniczyć się do ustalenia, czy wskazana podstawa wznowienia odpowiada podstawom ustawowym.

Sąd Najwyższy zważył:

Skarga o wznowienie postępowania stanowi środek prawny reparacyjny a nie kontrolny i służy usunięciu uchybień procesowych lub wad podstawy orzeczenia ujawnionych po uprawomocnieniu się orzeczenia. Ma ona charakter nadzwyczajnego środka prawnego, zmierzającego do wzruszenia prawomocnych orzeczeń, stąd wykładnia regulujących ją przepisów powinna mieć charakter ścisły. Skarżąca powoływała się na restytucyjne podstawy wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c., polegające na wykryciu wyroku dotyczącego tego samego stosunku

prawnego oraz nowych okoliczności faktycznych wskazujących na błędne stanowisko Sądu wydającego w sprawie poprzednie orzeczenie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że ta podstawa skargi nie zachodzi w sytuacji swoistej prekluzji, tj. jeżeli w poprzednim postępowaniu istniała obiektywna możliwość powołania się na okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, a zaniechanie strony w tym przedmiocie było następstwem jej opieszałości, zaniedbań, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby powołania (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNCP 1969, Nr 2, poz. 36; z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/9836; z dnia 17 stycznia 2001 r., IV CKN 1515/00, nie publ.; z dnia 12 lutego 2004 r., V CZ 158/03, nie publ.; z dnia 4 marca 2005 r., III CZ 134/04, nie publ.). Nie stanowi też nowego dowodu w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. taki dowód, z którego strona mogła skorzystać przy dołożeniu należytej staranności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2009 r., II CZ 16/09, nie publ.). Niemniej każdorazowo musi wystąpić „wykrycie” rozumiane jako ujawnienie okoliczności faktycznych lub środków dowodowych istniejących w toku zakończonego prawomocnie postępowania, które jedynie zostały ujawnione w późniejszym momencie poprzez powzięcie o nich wiadomości w sposób umożliwiający ich powołanie. Okoliczności te i środki muszą być wprost związane podstawą faktyczną rozstrzygnięcia zapadłego w tym postępowaniu i mieć potencjalny wpływ na wynik sprawy. Tymczasem sam skarżący przyznał, że wprowadzie Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i poprzedzającą decyzję Dyrektora Izby Skarbowej oraz wyraził pogląd w przedmiocie wyboru sposobu opodatkowania dokonanego przez strony, ale organy podatkowe będą ponownie określały zobowiązanie podatkowe i „z pewnością zrewidują dotychczasowe stanowisko z urzędu”. Jak dotąd zatem skarżący nie wykazał ani istnienia prawomocnego wyroku odmiennie ostatecznie rozstrzygającego kwestię istnienia zobowiązania podatkowego w podatku VAT ani istnienia wcześniejszego nie ujawnialnego faktu. Potwierdzona została jedynie okoliczność wyrażenia pewnego poglądu prawnego w wyroku kasatoryjnym NSA, który będzie przedmiotem oceny przy ponownym rozpoznaniu sprawy. Chybiony jest również zarzut naruszenia art. 410 § 1 k.p.c. Nie należy utożsamiać

badania wymogów skargi, włącznie z oparciem skargi na ustawowej podstawie, z rozpoznaniem sprawy na nowo w granicach jakie określa podstawa wznowienia (art. 412 k.p.c.), w następstwie którego, jeżeli powołana podstawa nie zostanie potwierdzona, sąd może wydać wyrok oddalający skargę. Ten drugi etap postępowania dotyczy merytorycznego rozpoznania sprawy i wymaga przeprowadzenia rozprawy. Pogląd Sądu Apelacyjnego jest zatem trafny i zgodny z utrwaloną wykładnią art. 410 § 1 k.p.c. Przyjęto bowiem, że jeżeli z uzasadnienia skargi wynika, że okoliczności w niej wskazane nie wyczerpują ustawowej przesłanki wznowienia postępowania, to skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia i podlega odrzuceniu zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1999 r., II UKN 174/99, OSNP 2001, nr 4, poz. 133; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005, nr 9; z dnia 21 września 2007 r. V CZ 88/07 nie publ.; z dnia 26 września 2007 r. IV CZ 48/07, nie publ.; z dnia 9 października 2009 r., II CZ 51/09, nie publ.; z dnia 26 listopada 2009 r., III CZ 52/09, nie publ.).

W tym stanie rzeczy zażalenie, w braku uzasadnionych podstaw, podlega oddaleniu (art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z 394¹ § 3 k.p.c.). O kosztach postępowania zażaleniowego należnych stronie przeciwnej orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).

jw